

Much ado about shelving

ALV BRAK, 30 maart 2009

De jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Koepel van Vlaams-Brabantse en Brusselse Archieven (BRAK) en de daaraan gekoppelde studiedag met als titel *Much Ado About Shelving*, gingen niet, ondanks de expliciete knipoog naar William Shakespeares *Much Ado About Nothing*, door in het zonnige Siciliaanse Messina, maar iets dichterbij huis, in Halle en Sint-Pieters-Leeuw. De 'dramatis personae' van dienst lieten het publiek kennismaken met de problematiek van depotbeheer in al zijn facetten. *Much Ado About Shelving* – waarop te letten bij de inrichting en het beheer van een depotruimte – was immers de centrale thematiek van de namiddag.

De Colruyt-groep gaat er prat op flink te investeren in digitalisering. "Laat ons dat maar eens van naderbij bekijken", moeten de organisatoren van de BRAK-studiedag hebben gedacht, en een bezoek aan het hoofdkwartier van de Colruyt-groep in Halle werd opgenomen in het dagprogramma.

Myriam Steens, afdelingschef van de facilitaire diensten bij Colruyt, gaf tekst en uitleg bij de wijze waarop de groep aan archiefbeheer doet. Vrij gedetailleerd gaf ze een chronologisch overzicht van de weg die het bedrijf tijdens de voorbije decennia op archiefvlak aflegde en liet daarbij niet na de voor- en nadelen van de gemaakte keuzes toe te lichten. Daarbij werden steeds de efficiëntie en haalbaarheid als toetsstenen gehanteerd. Zo vertelde ze dat Colruyt er zo'n dertig jaar geleden voor koos om stilaan papieren dossiers te laten microfilmen en toestemming vroeg om die microfilms rechtsgeldig te laten verklaren. Op die manier hoefden de papieren originelen niet langer bijgehouden te worden. Van iedere microfilm werden twee exemplaren bijgehouden: in een brandvrije kluis werden een gebruikskopie en een originele film bewaard. Dit was een zeer arbeidsintensief proces en de microfilmdienst die instond voor het maken van de films, had handenvol werk. Toen zo'n tien jaar later de eerste streepjescodes in de Colruyt-winkels werden geïntroduceerd, begon de microfilmdienst te werken met scanners. Daarbij stelde zich het probleem dat de gescande documenten slechts een vijftal jaren leesbaar waren. Er werd geëxperimenteerd met kleinere opslagmedia en steeds werd een afweging inzake praktische haalbaarheid gemaakt. Tegelijkertijd werd getracht dit te integreren in de algemene bedrijfsvoering, met de huidige aanpak tot gevolg.

De inkomende post wordt systematisch ingescand. Alle briefwisseling wordt opengemaakt, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen vertrouwelijk en niet-vertrouwelijk. Daarna worden alle documenten getrieerd (recto, recto verso of met bijlagen) en door de microfilmdienst ingescand (de vlag dekt dus duidelijk niet langer de lading). Eens ingescand en voorzien van de nodige trefwoorden, kan de bestemming de ingescande brief consulteren. Deze

digitale inspanningen ten spijt – vooral gericht op een snelle 'workflow' – houdt de Colruyt-groep er toch nog een grote papieren documentenstroom op na. Het gaat hier vooral om personeelsdossiers, boekhoudkundige stukken, ABC-dossiers (plannen en bouwdoosiers), klantendossiers en persoonlijke archieven, aldus Steens.

Daarna nam Steens de aanwezigen op sleeptouw doorheen het gebouw, op weg naar de ruimten waar de archieven opgeslagen staan. Op een dergelijk moment besef je als professioneel archivaris dat archief niet voor iedereen het alfa en omega moet zijn. De Colruyt-groep koestert het eigen verleden – getuige de vele museale opstellingen van allerlei producten uit lang vervlogen tijd – maar lijkt inzake archief een onverbidelijke commerciële logica te hanteren. Papieren archiefstukken worden slechts zo lang bijgehouden als wettelijk vereist is. Investeren in geacclimatiseerde ruimten lijkt in die optiek overbodig. Ervoor zorgen dat u en ik in iedere Colruyt-winkel onze winkelkar met verse producten kunnen vullen en snel bediend worden, is uiteraard veel belangrijker. In ieder geval bood de voormiddag meer dan genoeg stof tot nadenken bij de broodjesmaaltijd.

Net na de middag vertrok het gezelschap naar Sint-Pieters-Leeuw, waar gemeentearchivaris **Joris Vanderborgh** de deelnemers ontving in de recent gerenoveerde en modern ingerichte raadzaal van het gemeentehuis. Na een inleiding over de precieze inhoud van zijn dagdagelijkse takenpakket – de nadruk ligt op de administratieve ondersteuning van de gemeentelijke diensten – zocht hij weer aansluiting bij het dagthema en vertelde hij – met een licht cynische ondertoon – hoe men zich in Sint-Pieters-Leeuw al langer dan vandaag bewust is van een degelijk archiefbeheer, maar dat het vooral te danken is aan een aantal calamiteiten dat men uiteindelijk tot actie overging. Daarbij zijn de suggesties van de archivaris zeker niet onverkort gevolgd: Vanderborgh maakte duidelijk dat archiefbeheer in de praktijk neerkomt op het sluiten van aanvaardbare compromissen. Dat hij sinds kort kan beschikken over een bijkomend apart lokaal voor de opslag van archiefmateriaal, is een stap vooruit. Dat het niet helemaal is ingericht zoals het idealiter zou moeten, moet hij er voorlopig maar bijnemen. Ook de korte rondleiding in het archiefmagazijn zelf, illustreerde dat er – ondanks het feit dat er al heel wat ingrepen gebeurd waren – nog heel wat werk aan de winkel was. Een herkenbaar beeld voor heel wat aanwezige archivariissen trouwens.

De volgende halte was het OCMW-archief van Halle, waar **Peter Van Assche** iedereen welkom heette. Hij slaagde er tijdens zijn bijdrage in de intergemeentelijke samenwerking een nieuwe dimensie te geven. In Halle wordt de opening van een Sociaal Huis in het vooruitzicht gesteld, waar inwoners terecht kunnen met al hun vragen rond sociale dienstverlening. Ook het OCMW-archief zou er een plaats vinden. In afwachting moest dit archief echter tijdelijk elders worden ondergebracht. Omdat Van Assche een deeltijdse job als

OCMW-archivaris combineert met een deeltijdse job als gemeentearchivaris in Lubbeek, werd in die laatstgenoemde gemeente een oplossing gezocht en gevonden. Met een grootscheepse verhuisoperatie werd het volledige OCMW-archief op vrachtwagens geladen en naar Lubbeek getransporteerd. Van Assche kon de toehoorders dan ook geen blik in zijn archiefdepot gunnen, maar knoopte toch handig bij het dagthema aan. Hij had het in zijn bijdrage namelijk vooral over het feit dat het net die verhuisoperatie was die ertoe leidde dat de archivaris verplicht werd een duidelijke depotlijst op te stellen. Zodat het in een oogopslag duidelijk werd welke dozen waar stonden, of – meer concreet – waar het OCMW-archief eindigde en het gemeentearchief van Lubbeek begon.

Geert Leloup, assistent bij het Algemeen Rijksarchief, sloot het dagprogramma af. Hij stelde de publicatie *Archiefruimten. Praktische aanbevelingen & checklist* aan het publiek voor. *Archiefruimten* was een eerste brochure in een nieuwe reeks van het Algemeen Rijksarchief die door het kleurgebruik en de illustraties alvast veel aantrekkelijker oogt dan de gekende grijze reeks. Leloup overliep heel nauwgezet de

inhoud van de brochure en stond stil bij alle aspecten die te maken hebben met de inrichting van een archiefruimte. Hij maakte van de gelegenheid gebruik om meteen al een volgende publicatie over archiefbewaarplaatsen aan te kondigen.

Deze goed gevulde dag bracht een afwisselend programma met aandacht voor de theorie, de idealen waar iedere archivaris inzake depotbeheer naar zou moeten streven, en de praktijk. Daarbij gaven archivariissen toelichting bij de manier waarop zij proberen die idealen in het veld te realiseren. *Much Ado About Shelving, of All's Well That Ends Well.*

Bart De Keyser, *Diensthoofd-archivaris Dienst document- en informatiebeheer provincie Vlaams-Brabant*
bart.dekeyser@vlaamsbrabant.be

Bruynzeel bibliotheek- & archiefoplossingen

Focus op comfort, gemak en veiligheid

Heizel Esplanade b50
 1020 Brussel
 02 479 42 42
info@bruynzeel-storage-systems.be
www.bruynzeel.org